

62015CJ0268

TIESAS SPRIEDUMS (virspal?ta)

2016. gada 15. novembr? (*1)

“L?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu — Pamatbr?v?bas — LESD 49., 56. un 63. pants — Situ?cija, kur? visi elementi ir saist?ti ar vienu vien?gu dal?bvalsti — Dal?bvalsts ?rpusl?gumisk? atbild?ba par priv?tperson?m nodar?tiem zaud?jumiem valsts likumdev?jam un valsts ties?m pied?v?jamu Savien?bas ties?bu p?rk?pumu d??”

Lieta C?268/15

par l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko cour d'appel de Bruxelles (Be??ija) iesniedza ar l?mumu, kas pie?emts 2015. gada 24. apr?l? un kas Ties?re?istr?ts 2015. gada 8. j?nij?, tiesved?b?

Fernand Ullens de Schooten

pret

État belge .

TIESA (virspal?ta)

š?d? sast?v?: priekš?d?t?js K. L?nartss [K. Lenaerts], priekš?d?t?ja vietnieks A. Ticano [A. Tizzano], pal?tu priekš?d?t?ji R. Silva de Lapuerta [R. Silva de Lapuerta], M. Ileši?s [M. Iléš?], L. Bejs Larsens [L. Bay Larsen], M. Bergere [M. Berger], A. Prehala [A. Prechal] un J. Regans [E. Regan], tiesneši A. Ross [A. Rosas], K. Toadere [C. Toader], M. Safjans [M. Safjan] (referents), D. Šv?bi [D. Šváby], E. Jaraš?ns [E. Jaraš?nas], K. G. Fernlunds [C. G. Fernlund] un K. Vajda [C. Vajda],

?ener?ladvok?ts ?. Bots [Y. Bot],

sekret?rs V. Tur? [V. Tourrès], administrators,

?emot v?r? rakstveida procesu un 2016. gada 24. maija tiesas s?di,

?emot v?r? apsv?rumus, ko sniedza:

—

F. Ullens de Schooten v?rd? – E. Cusas, J. Derenne, M. Lagrue un N. Pourbaix, avocats,

—

Be??jas vald?bas v?rd? – J.?C. Halleux, C. Pochet un S. Vanrie, piedaloties L. Grauer, R. Jafferali un R. van Melsen, avocats,

—

Eiropas Komisijas v?rd? – J.?P. Keppenne un W. Mölls, p?rst?vji,

noklaus?jusies ?ener?ladvok?ta secin?jumus 2016. gada 14. j?nija tiesas s?d?,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1

L?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu ir par to, k? interpret?t LESD 49., 56. un 63. pantu, LES 4.
panta 3. punktu, k? ar? Savien?bas ties?bu efektivit?tes un p?r?kuma principus.

2

Šis l?gums ir iesniegts saist?b? ar str?du starp Fernand Ullens de Schooten un État belge
[Be??ijas valsti] par pras?bu sakar? ar ?rpusl?gumisko atbild?bu, kas celta pret p?d?jo min?to,
pamatojoties uz to, ka Be??ijas likumdev?js un tiesu iest?des esot p?rk?pušas Savien?bas
ties?bas.

Atbilstoš?s ties?bu normas

Be??ijas ties?bas

Kara?a dekr?ts Nr. 143

3

1982. gada 30. decembra Kara?a dekr?ta Nr. 143, kur? ir izvirz?ti nosac?jumi, k?diem ir j?atbilst
laboratorij?m, lai sa?emtu slim?bas apdrošin?šanas maks?jumus par kl?nisk?s biolo?ijas
pakalpojumiem (Moniteur belge, 1983. gada 12. janv?ris), kas ir groz?ts ar 1988. gada 30.
decembra programlikuma (Moniteur belge, 1989. gada 5. janv?ris; turpm?k tekst? – “Kara?a
dekr?ts Nr. 143”) 17. pantu, 3. panta 1. punkt? ir paredz?ts, ka kl?nisk?s biolo?ijas laboratorijas,
lai sabiedr?bas vesel?bas ministrs t?s licenc?tu un t?s sa?emtu Institut national d’assurance
maladie-invalidité (INAMI) [Valsts slim?bas un invalidit?tes apdrošin?šanas instit?ts] maks?jumus,
ir j?apsaimnieko person?m, kas ir pilnvarotas sniegt kl?nisk?s biolo?ijas pakalpojumus, tas ir,
?rstiem, farmaceitiem vai ??mijas zin?t?u licences ?pašniekiem.

Civilkodekss

4

Civilkodeksa 2262.bis panta 1. punkt? ir paredz?ts:

“Visu personiska rakstura pras?bu noilguma termi?š ir desmit gadi.

Atk?pjoties no pirm?s da?as, jebkuras pras?bas atl?dzin?t kait?jumu, pamatojoties uz
?rpusl?gumisko atbild?bu, noilguma termi?š ir pieci gadi, s?kot no dienas, kura seko dienai, kur?
cietus? persona uzzin?jusi par kait?jumu vai par t? palielin?šanos un par atbild?g?s personas
identit?ti.

Otraj? da?? min?to pras?bu noilguma termi?š katr? zi?? ir divdesmit gadi, s?kot no n?kam?s
dienas, kas seko dienai, kur? noticis notikums, kurš rad?jis kait?jumu.”

Saska?otie likumi par valsts gr?matved?bu

1991. gada 17. j?lija Saska?oto likumu par valsts gr?matved?bu (Moniteur belge, 1991. gada 21. augusts), redakcij?, kas ir piem?rojama pamatliet?, 100. pant? bija noteikts:

“Š?diem pras?jumiem iest?jas noilgums un tie tiek piln?b? dz?sti par labu valstij, neskarot jebkuras citas noilguma normas citos likumos, noteikumos vai vienošan?s:

1°

pras?jumi, kuru celšana likum? vai noteikumos paredz?t? form? nav notikusi piecu gadu laik?, skaitot no 1. janv?ra finanšu gad?, kur? tie radušies;

[..].”

6

Šo likumu 101. pants bija izteikts š?d? redakcij?:

“Noilgums tiek p?rtraukts, ja iesaist?s tiesu izpild?t?js, k? ar? ja valsts atz?st par?du.

Tiesved?bas ierosin?šana aptur noilgumu l?dz gal?g? nol?muma pasludin?šanai.”

Likums par budžeta organiz?ciju un feder?l?is valsts gr?matved?bu

7

Atbilstoši 2003. gada 22. maija Likuma par budžeta organiz?ciju un feder?l?is valsts gr?matved?bu (Moniteur belge, 2003. gada 3. j?lijs) 131. panta otrajai da?ai:

“1991. gada 17. j?lija Kara?a dekr?ta, kas attiecas uz likumu par valsts gr?matved?bu saska?ošanu, 100. panta pirm? da?a ar? turpm?k ir piem?rojama pras?jumiem pret feder?lo valsti, kas ir radušies pirms š? likuma st?šan?s sp?k?.”

Pamatlieta un prejudici?lie jaut?jumi

8

F. Ullens de Schooten apsaimniekoja kl?nisk?s biolo?ijas laboratoriju BIORIM, kura 2000. gada 3. novembr? tika pasludin?ta par bankrot?jušu.

9

P?c s?dz?bas Eiropas Komisijai š? iest?de 1985. gada 20. j?nij? c?la Ties? pras?bu, l?dzot atz?t?, ka Be??ijas Karaliste nav izpild?jusi pien?kumus, kas tai uzlikti ar EK l?guma 52. pantu (v?l?k – EKL 43. pants), izsl?dzot no soci?l? nodrošin?juma atl?dz?bas kl?nisk?s biolo?ijas pakalpojumus, kas sniegti laboratorij?s, kuras apsaimnieko priv?tiesiska juridiska persona, kuras visi dal?bnieki, partneri un direktori nav fiziskas personas, kas ties?gas veikt medic?niskas anal?zes.

10

Ar 1987. gada 12. febru?ra spriedumu liet? Komisija/Be??ija (221/85, EU:C:1987:81) Tiesa šo pras?bu noraid?ja. Konkr?t?k, attiec?b? uz br?v?bu veikt uz??m?jdarb?bu, t? konstat?ja, ka, iev?rojot vienl?dz?gu attieksmi, katra dal?bvalsts, ja attiec?gaj? jom? nav Kopienas normu, var

sav? teritorij? reglament?t laboratoriju, kas sniedz kl?nisk?s biolo?ijas pakalpojumus, darb?bu. TurkI?t Tiesa ar? ir nospriedusi, ka attiec?gais Be??ijas tiesiskais regul?jums nerada š??rš?us tam, ka ?rsti vai farmaceiti, kas ir citu dal?bvalstu valstspieder?gie, veic uz??m?jdarb?bu Be??ij? un tur apsaimnieko medic?nisko anal?žu laboratoriju, sa?emot soci?l? nodrošin?juma maks?jumus. No min?t? Tiesa secin?ja, ka runa ir par tiesisko regul?jumu, kas bez atš?ir?bas ir piem?rojams Be??ijas un citu dal?bvalstu valstspieder?gajiem un kura saturs un m?r?i ne?auj secin?t, ka tas b?tu pie?emts diskrimin?jošos nol?kos vai ka tas rad?tu š?da veida sekas.

11

1989. gad? attiec?b? uz BIORIM laboratoriju notika krimin?lizmekl?šana saist?b? ar aizdom?m par kr?pšanu nodok?u jom?. P?c š?s izmekl?šanas F. Ullens de Schooten tika vaj?ts it ?paši par laboratorijas nelikum?gas apsaimniekošanas sl?pšanu, kas ir Kara?a dekr?ta Nr. 143 3. panta p?rk?pums.

12

Ar 1998. gada 30. oktobra spriedumu tribunal de première instance de Bruxelles [Briseles Pirm?s instances tiesa] (Be??ija) piesprieda F. Ullens de Schooten br?v?bas at?emšanu uz pieciem gadiem sl?gta tipa cietum?, k? ar? naudassodu. Š? tiesa ar? apmierin?ja savstarp?j?s apdrošin?šanas sabiedr?bu, kas bija c?lušas civilpras?bu, pras?bas un piesprieda F. Ullens de Schooten t?m provizoriski samaks?t vienu euro.

13

Š? tiesa noraid?ja F. Ullens de Schooten argumentu, saska?? ar kuru Kara?a dekr?ta Nr. 143 3. pants nebija sp?k? to faktu norises laik?, kas bija pret vi?u v?rst?s krimin?lvaj?šanas priekšmets.

14

Ar 2000. gada 7. decembra spriedumu cour d'appel de Bruxelles [Briseles Apel?cijas tiesa] (Be??ija) šo spriedumu atc?la. Š? tiesa tom?r piesprieda F. Ullens de Schooten par tiem pašiem nodar?jumiem br?v?bas at?emšanu uz pieciem gadiem, sodu nosac?ti atliekot da??, kas p?rsniedz ?etru gadus, k? ar? naudassodu. Civilpras?t?ju pras?bas tika atz?tas par nepie?emam?m vai nepamatot?m.

15

No iesniedz?jtiesas nol?muma izriet, ka šaj? spriedum? ir "sv?trotas visas atsauces" uz Kara?a dekr?ta Nr. 143 3. panta p?rk?pumu, cikt?i tas attiecas uz nodar?jumiem pirms t? st?šan?s sp?k?. Attiec?b? uz nodar?jumiem, kas izdar?ti p?c š?s ties?bu normas st?šan?s sp?k?, cour d'appel de Bruxelles noraid?ja F. Ullens de Schooten iebildumu, kas pamatots ar š?s ties?bu normas neatbilst?bu Savien?bas ties?b?m, vienlaikus atsakoties uzdot Tiesai prejudici?lu jaut?jumu.

16

Ar 2001. gada 14. febru?ra spriedumu Cour de cassation [Kas?cijas tiesa] (Be??ija) noraid?ja kas?cijas s?dz?bas par cour d'appel de Bruxelles piespriesto krimin?lsodu un apmierin?ja civilpras?t?ju kas?cijas s?dz?bas un nodeva lietu atpaka? izskat?šanai cour d'appel de Mons [Monsas Apel?cijas tiesa] (Be??ija).

17

Ar 2005. gada 23. novembra spriedumu cour d'appel de Mons pret F. Ullens de Schooten v?rstoto

sešu savstarp?j?s apdrošin?šanas sabiedr?bu pras?bu par samaksu atzina par da??ji pamatu saist?b? ar BIORIM laboratorijai nepamatoti izmaks?t?m summ?m laik? no 1989. gada 1. augusta l?dz 1992. gada 16. apr?lim.

18

Š? tiesa noraid?ja F. Ullens de Schooten argumentu par Kara?a dekr?ta Nr. 143 3. panta neatbilst?bu Savien?bas ties?b?m. Uzskatot, ka tai ir saistošs cour d'appel de Bruxelles2000. gada 7. septembra sprieduma res judicata sp?ks, cour d'appel de Mons piesprieda F. Ullens de Schooten provizoriski samaks?t š?m savstarp?j?s apdrošin?šanas sabiedr?b?m vienu euro, aicinot attiec?g?s sabiedr?bas p?rr?in?t to zaud?jumus attiec?b? uz maks?jumiem, kas veikti p?c Kara?a dekr?ta Nr. 143 3. panta st?šan?s sp?k?.

19

Cour de cassation, kur? tika iesniegtas kas?cjas s?dz?bas par šo spriedumu, t?s noraid?ja ar 2006. gada 14. j?nija spriedumu.

20

Vienlaikus ar šo tiesved?bu par F. Ullens de Schooten atbild?bu Kl?nisk?s biolo?ijas komisija ar 1999. gada 18. marta l?mumu aptur?ja BIORIM laboratorijas darb?bas at?auju uz divpadsmit m?nešiem.

21

Ar ministra 1999. gada 9. j?lija r?kojumu sabiedr?bas vesel?bas ministrs noraid?ja administrat?vo s?dz?bu par šo l?mumu.

22

Ar 2000. gada 8. j?nija l?mumu Kl?nisk?s biolo?ijas komisija pagarin?ja at?aujas aptur?šanu uz divpadsmit m?nešiem.

23

Ar 2000. gada 24. j?lija ministra r?kojumu sabiedr?bas vesel?bas ministrs noraid?ja administrat?vo s?dz?bu, kas iesniegta par šo jauno l?mumu.

24

Conseil d'État [Valsts Padome] (Be??ija), kur? tika celtas divas pras?bas atcelt šos ministra r?kojumus, uzdeva Cour constitutionnelle [Konstitucion?l? tiesa] (Be??ija) prejudici?lu jaut?jumu par Kara?a dekr?ta Nr. 143 3. panta atbilst?bu Konstit?cijai.

25

Vienlaikus Komisija, kur? F. Ullens de Schooten iesniedza s?dz?bu, 2002. gada 17. j?lij? attiec?b? uz Be??ijas Karalisti izdeva argument?tu atzinumu, kur? t? apgalvoja, ka Kara?a dekr?ta Nr. 143 3. pants esot pret?js EKL 43. pantam.

26

P?c tam, kad État belge groz?ja Kara?a dekr?ta Nr. 143 3. pantu, Komisija izbeidza lietu.

27

Ar 2007. gada 19. decembra R?kojumu Nr. 160/2007 Cour constitutionnelle nosprieda, ka š? ties?bu norma redakcij?, kas bija piem?rojama pirms š? groz?juma izdar?šanas, atbilda Konstit?cijai.

28

Turkl?t Cour constitutionnelle konstat?ja, ka, t? k? BIORIM laboratorijas juridisk?s saites “bija tikai vien? dal?bvalst?”, š? laboratorija nevar?ja atsaukties uz EKL 43., 49. un 56. pantu.

29

T?d?j?di Conseil d?État ar 2008. gada 10. septembra un 22. decembra spriedumiem pras?bas noraid?ja.

30

Ar 2006. gada 14. decembra un 2007. gada 21. augusta pras?b?m F. Ullens de Schooten Eiropas Cilv?kties?bu ties? c?la pras?bu konstat?t, ka État belge ir p?rk?pusi Rom? 1950. gada 4. novembr? parakst?to Eiropas Cilv?kties?bu un pamatbr?v?bu aizsardz?bas konvenciju.

31

2011. gada 20. septembra spriedum? Ullens de Schooten un Rezabek pret Be??iju (CE:ECHR:2011:0920JUD000398907) Eiropas Cilv?kties?bu tiesa nosprieda, ka min?t?s konvencijas 6. panta 1. punkts nav ticis p?rk?pts.

32

2007. gada 17. j?lij?F. Ullens de Schooten v?rs?s tribunal de première instance de Bruxelles pret État belge, lai sevi pasarg?tu, pirmk?rt, no vis?m ar cour d'appel de Mons 2005. gada 23. novembra pret vi?u pasludin?t? sprieduma finansi?laj?m sek?m, otrk?rt, no vis?m attiec?b? uz vi?u pasludin?to iesp?jamo noties?jošo spriedumu sek?m, kuri pasludin?ti atbilstoši BIORIM laboratorijas vai t?s iepriekš?j? p?rvvaldnieka pieteikumam, un, trešk?rt, no vis?m ar vi?a noties?šanu saist?taj?m iesp?jamaj?m sek?m saist?b? ar nodok?u liet?m.

33

Ar šo pras?bu F. Ullens de Schooten l?dza piespriest État belge samaks?t EUR 500000 k? atl?dz?bu par mor?lo kait?jumu un provizoriski EUR 34500000 t?d??, ka nav iesp?jams izmantot BIORIM laboratoriju, k? ar? provizorisku summu viena euro apm?r? par advok?ta honor?riem un izdevumiem.

34

F. Ullens de Schooten l?dza tribunal de première instance de Bruxelles gad?jum?, ja tai b?tu šaubas par Savien?bas ties?bu piem?rošanu šaj? gad?jum?, uzdot Tiesai prejudici?lu jaut?jumu.

35

Ar 2009. gada 19. j?nija spriedumu tribunal de première instance de Bruxelles š? sprieduma 33. punkt? nor?d?to pras?bu atzina par nepie?emamu, jo t? esot noilgusi.

F. Ullens de Schooten iesniedza apel?cijas s?dz?bu par šo spriedumu iesniedz?jties?, kam ir šaubas gan par Savien?bas ties?bu interpret?ciju, gan par to piem?rošanu šaj? gad?jum?.

Šajos apst?k?os cour d'appel de Bruxelles nol?ma aptur?t tiesved?bu un uzdot Tiesai š?dus prejudici?lus jaut?jumus:

“1)

Vai Savien?bas ties?bas un, it ?paši, efektivit?tes princips prasa, lai noteiktos [...] apst?k?os valst? noteiktais noilguma termi?š, k?ds noteikts Saska?oto likumu par valsts gr?matved?bu 100. pant?, kas piem?rojams priv?tpersonas pret Be??ijas valsti v?rstam pras?jumam par atl?dzin?jumu saist?b? ar likumdev?ja izdar?tu EKL 43. panta p?rk?pumu, s?ktos tikai tad, kad šis p?rk?pums ir konstat?ts, vai, gluži pret?ji, efektivit?tes principa iev?rošanu šajos apst?k?os pietiekami garant? šai priv?tpersonai dot? iesp?ja p?rtraukt noilgumu ar tiesu izpild?t?ja akta pal?dz?bu?

2)

Vai EKL 43., 49. un 56. pants un j?dziens “piln?b? iekš?ja situ?cija”, kas var ierobežot attiec?g?s personas iesp?ju atsaukties uz š?m ties?bu norm?m tiesved?b? valsts ties?, ir j?interpret? t?d?j?di, ka tie nepie?auj Savien?bas ties?bu piem?rošanu str?d? starp Be??ijas valstspieder?go un État belge par pras?bu atl?dzin?t zaud?jumus, kas radušies apgalvot? Savien?bas ties?bu p?rk?puma d??, pie?emot un atst?jot sp?k? t?du Be??ijas ties?bu aktu k? Kara?a dekr?ta Nr. 143 3. pants, kas bez atš?ir?bas ir piem?rojams gan [Be??ijas] valstspieder?gajiem, gan citu dal?bvalstu valstspieder?gajiem?

3)

Vai Savien?bas ties?bu p?rk?uma princips un LES 4. panta 3. punkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka tie nepie?auj atk?pšanos no res judicata sp?ka noteikuma, ja runa ir par t?da tiesas nol?mumu p?rskat?šanu vai atcelšanu, kam ir res judicata sp?ks un kas izr?d?s pret?js Savien?bas ties?b?m, bet savuk?rt pie?auj atk?pšanos no valsts res judicata sp?ka noteikuma piem?rošanas, ja š?ds noteikums, pamatojoties uz min?to tiesas nol?mumu, kuram ir res judicata sp?ks, bet kurš ir pretrun? Savien?bas ties?b?m, liek pie?emt citu tiesas nol?mumu, ar kuru tiktu turpin?ta ar pirmo tiesas nol?mumu ies?kt? Savien?bas ties?bu p?rk?pšana?

4)

Vai Tiesa var?tu apstiprin?t, ka jaut?jums, vai norma par res judicata sp?ku nav j?piem?ro attiec?b? uz tiesas nol?mumu, kas ieguvis res judicata sp?ku un kas ir pretrun? Savien?bas ties?b?m, saist?b? ar pras?jumu p?rskat?t vai atcelt šo nol?mumu, nav b?t?b? identisks spriedumu [1963. gada 27. marts, Da Costa u.c. (no 28/62 l?dz 30/62, EU:C:1963:6), k? ar? 1982. gada 6. oktobris, Cilfit u.c. (283/81, EU:C:1982:335)] izpratn? saist?b? ar jaut?jumu par to, vai noteikums par res judicata sp?ku ir pret?js Savien?bas ties?b?m saist?b? ar pras?bu pie?emt (jaunu) nol?mumu, ar kuru atk?rtoti b?tu j?p?rk?pj Savien?bas ties?bas, t?d?j?di, ka tiesa, kura lemj p?d?j? instanc?, nevar izvair?ties no pien?kuma uzdot prejudici?lu jaut?jumu?”

Par prejudici?laijem jaut?jumiem

Par Tiesas kompetenci

38

Be??ijas vald?ba apgalvo, ka Tiesas kompetenc? nav lemt par šo l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu, jo pamatlieta attiecas uz piln?b? iekš?ju situ?ciju, kas neietilpst Savien?bas ties?bu piem?rošanas jom?.

39

Tom?r ir j?nor?da, ka, uzdodot šos jaut?jumus, iesniedz?jtiesa b?t?b? v?las uzzin?t, vai dal?bvalsts ?rpusl?gumisk? atbild?ba par zaud?jumiem, ko, k? apgalvots, priv?tperson?m ir rad?jis Savien?bas ties?bu p?rk?pums, var tikt apšaub?ta liet?, kur? visi elementi ir atrodami vienas vien?gas dal?bvalsts iekšien?.

40

Šaj? zi?? j?atg?dina, ka atbilstoši past?v?gajai judikat?rai saist?b? ar l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu atbilstoši LESD 267. pantam Tiesa var interpret?t Savien?bas ties?bas tikai tai pieš?irt?s kompetences robež?s (skat. spriedumu, 2014. gada 27. marts, Torralbo Marcos, C?265/13, EU:C:2014:187, 27. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

41

Katr? zi?? valsts ?rpusl?gumisk?s atbild?bas princips attiec?b? uz zaud?jumiem, ko indiv?diem rad?jis t?s izdar?ts Savien?bas ties?bu p?rk?pums, izriet no Savien?bas tiesisk?s k?rt?bas b?t?bas. Tiesa ir nospriedusi, ka, pamatojoties uz šo atbild?bu, cietušaj?m priv?tperson?m ir ties?bas uz atl?dzin?jumu, ja ir izpild?ti tr?s nosac?jumi, proti, ja p?rk?pt?s Savien?bas ties?bu normas m?r?is ir pieš?irt tiem ties?bas, ja š?s normas p?rk?pums ir pietiekami b?tisks un ja ir tieša c?lo?sakar?ba starp šo p?rk?pumu un priv?tperson?m nodar?to kait?jumu (šaj? zi?? skat. spriedumus, 1991. gada 19. novembris, Francovich u.c., C?6/90 un C?9/90, EU:C:1991:428, 35. punkts, k? ar? 1996. gada 5. marts, Brasserie du pêcheur un Factortame, C?46/93 un C?48/93, EU:C:1996:79, 31. un 51. punkts).

42

Dal?bvalsts ?rpusl?gumisko atbild?bu par t?das tiesas l?muma, kas lemj p?d?j? instanc?, rad?taijim zaud?jumiem, ar kuru ir p?rk?pta Savien?bas ties?bu norma, regul? tie paši nosac?jumi (skat. spriedumus, 2003. gada 30. septembris, Köbler, C?224/01, EU:C:2003:513, 52. punkts, un 2016. gada 28. j?lijs, Tomášová, C?168/15, EU:C:2016:602, 23. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

43

L?dz ar to šis valsts ?rpusl?gumisk?s atbild?bas princips ietilpst Tiesas interpret?cijas kompetenc?.

44

Š?dos apst?k?os Tiesas kompetenc? ir pie?emt nol?mumu attiec?b? uz šo l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu.

Par otro jaut?jumu

45

Uzdodot otro jaut?jumu, kas ir j?apl?ko vispirms, iesniedz?jtiesa b?t?b? jaut?, vai Savien?bas ties?bas ir j?interpret? t?d?j?di, ka dal?bvalsts ?rpusl?gumisk?s atbild?bas rež?ms par zaud?jumiem, kas radušies šo ties?bu p?rk?puma d??, ir j?piem?ro tad, ja valsts tiesiskais regul?jums, kas bez atš?ir?bas ir piem?rojams [Be??ijas] valstspieder?gajiem un citu dal?bvalstu valstspieder?gajiem, iesp?jams, ir rad?jis zaud?jumus priv?tpersonai LESD 49., 56. vai 63. pant? paredz?t?s pamatbr?v?bas apgalvot? p?rk?puma d??, liet?, kur? visi elementi ir saist?ti ar šo vienu vien?go dal?bvalsti.

46

Lai atbild?tu uz otro jaut?jumu, vispirms ir j?nor?da – k? tas ir atg?din?ts š? sprieduma 41. punkt? –, ka valsts ?rpusl?gumisk? atbild?ba par zaud?jumiem, ko priv?tperson?m ir rad?juši Savien?bas ties?bu p?rk?pumi, var iest?ties tikai tad, ja attiec?g?s Savien?bas ties?bu normas m?r?is ir pieš?irt š?m priv?tperson?m ties?bas. L?dz ar to ir j?nosaka, vai priv?tpersonai, kas ir t?d? situ?cij? k? F. Ullens de Schooten, ir LESD attiec?gaj?s norm?s noteikt?s ties?bas.

47

Šaj? zi?? ir j?atg?dina, ka LESD normas br?v?bas veikt uz??m?jdarb?bu, pakalpojumu sniegšanas br?v?bas un kapit?la br?vas aprites jom? nav piem?rojamas situ?cij?, kad visi elementi ir saist?ti ar vienu vien?gu dal?bvalsti (šaj? zi?? skat. spriedumus, 2014. gada 20. marts, Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, C?139/12, EU:C:2014:174, 42. punkts un taj? min?t? judikat?ra, k? ar? 2016. gada 30. j?nijs, Admiral Casinos & Entertainment, C?464/15, EU:C:2016:500, 21. punkts, k? ar? taj? min?t? judikat?ra).

48

K? izriet gan no iesniedz?jtiesas nol?muma, gan no Be??ijas Cour constitutionnelle 2007. gada 19. decembra Sprieduma Nr. 160/2007, kas ir min?ts š? sprieduma 27. un 28. punkt?, pamatlietai ir rakstur?gi elementi, kas visi ir saist?ti tikai ar Be??ijas valsti. F. Ullens de Schooten, Be??ijas valstspieder?gais, kas apsaimniekoja kl?nisk?s biolo?ijas laboratoriju, kura atrad?s Be??ij?, prasa État belge atl?dzin?t zaud?jumus, ko vi?š saska?? ar saviem apgalvojumiem esot cietis š? sprieduma 3. punkt? nor?d?t? Be??ijas tiesisk? regul?juma apgalvot?s neatbilst?bas Savien?bas ties?b?m d??.

49

Tas, ka 1987. gada 12. febru?raspriedum? Komisija/Be??ija (221/85, EU:C:1987:81) par Komisijas celto pras?bu sakar? ar pien?kumu neizpildi Tiesa ir v?rt?jusi, k? Be??ijas Karaliste iev?ro EEK I?gum? noteikt?s pamatbr?v?bas, pats par sevi ne?auj uzskat?t, ka priv?tpersona var atsaukties uz šo br?v?bu t?d? liet?, k?da ir pamatljeta, kur? visi elementi ir rodami vienas vien?gas dal?bvalsts iekšien?. Kam?r pras?bas sakar? ar pien?kumu neizpildi celšana noz?m?, ka Tiesa p?rbauda, vai Komisijas apstr?d?tais valsts pas?kums visp?r?gi var attur?t citu dal?bvalstu komersantus izmantot attiec?go br?v?bu, Tiesas uzdevums prejudici?la nol?muma proced?ras ietvaros savuk?rt ir pal?dz?t iesniedz?jtiesai atrisin?t konkr?tu str?du, ko t? izskata, kas noz?m?, ka min?tajai br?v?bai ir j?b?t piem?rojamai šaj? str?d?.

50

Protams, Tiesa ir atzinusi par pie?emamiem l?gumus sniegt prejudici?lu nol?mumu par to, k? ir j?interpret? likumu normas, kas attiecas uz pamatbr?v?b?m, lai gan visi pamatlietas elementi ir saist?ti ar vienu vien?gu dal?bvalsti, t?d??, ka nevar tikt izsl?gts, ka cit?s dal?bvalst?s dz?vojoši valstspieder?gie b?tu bijuši vai b?tu ieinteres?ti izmantot š?s br?v?bas, lai veiktu darb?bu t?s dal?bvalsts teritorij?, kas ir pie??musi attiec?go valsts tiesisko regul?jumu, un ka šis tiesiskais regul?jums, kas bez atš?ir?bas ir piem?rojams attiec?g?s valsts valstspieder?gajiem un citu dal?bvalstu valstspieder?gajiem, t?tad var rad?t sekas, kas neb?s konstat?jamas šaj? dal?bvalst? (šaj? zi?? skat. it ?paši spriedumus, 2010. gada 1. j?nijs, Blanco Pérez un Chao Gómez, C?570/07 un C?571/07, EU:C:2010:300, 40. punkts; 2013. gada 18. j?lijs, Citroën Belux, C?265/12, EU:C:2013:498, 33. punkts, k? ar? 2013. gada 5. decembris, Venturini u.c., no C?159/12 l?dz C?161/12, EU:C:2013:791, 25. un 26. punkts).

51

T?pat Tiesa ir nor?d?jusi, ka, lai gan iesniedz?jtiesa taj? v?rs?s saist?b? ar proced?ru par t?du ties?bu normu atcelšanu, kas ir piem?rojamas ne tikai attiec?g?s valsts valstspieder?gajiem, bet ar? citu dal?bvalstu valstspieder?gajiem, nol?mums, ko š? tiesa pie?ems p?c t?s prejudici?l? nol?muma rad?s sekas ar? attiec?b? uz šiem p?d?jiem min?tajiem valstspieder?gajiem, kas pamato to, ka t? atbild uz jaut?jumiem, kas tai ir uzdoti saist?b? ar likuma norm?m par pamatbr?v?b?m, kaut ar? visi pamatlietas elementi ir saist?ti ar vienu vien?gu dal?bvalsti (šaj? zi?? skat. spriedumu, 2013. gada 8. maijs, Libert u.c., C?197/11 un C?203/11, EU:C:2013:288, 35. punkts).

52

Turkl?t ir j?atg?dina, ka LESD 49., 56. vai 63. pant? paredz?to pamatbr?v?bu interpret?cija var izr?d?ties atbilstoša liet?, kur? visi elementi ir saist?ti ar vienu vien?gu dal?bvalsti, ja valsts ties?b?s ir noteikts, ka tiesai ir j?pieš?ir t?s dal?bvalsts valstspieder?gajam, kur? atrodas tiesa, t?das pašas ties?bas, k?das citas dal?bvalsts valstspieder?gajam š?d? paš? situ?cij? izriet no Savien?bas ties?b?m (šaj? zi?? skat. spriedumus, 2000. gada 5. decembris, Guimont, C?448/98, EU:C:2000:663, 23. punkts; 2012. gada 21. j?nijs, Susisalo u.c., C?84/11, EU:C:2012:374, 20. punkts, k? ar? 2013. gada 21. febru?risOrdine degli Ingegneri di Verona e Provincia u.c., C?111/12, EU:C:2013:100, 35. punkts).

53

T? tas ir ar? gad?jum?, kad, pat tad, ja pamatlietas fakti tieši neietilpst Savien?bas ties?bu piem?rošanas jom?, šo ties?bu normas k??st piem?rojamas atbilstoši valsts ties?bu aktiem, atbilstoši kuriem risin?jumi, kas tiek sniegti situ?cij?s, kad visi elementi ir saist?ti ar vienu vien?gu dal?bvalsti, atbilst Savien?bas ties?b?s noteiktajiem (šaj? zi?? skat. spriedumus, 1990. gada 18. oktobris, Dzodzi, C?297/88 un C?197/89, EU:C:1990:360, 36., 37. un 41. punkts; 1997. gada 17. j?lijs, Leur-Bloem, C?28/95, EU:C:1997:369, 27. un 32. punkts, k? ar? 2013. gada 14. marts, Allianz Hungária Biztosító u.c., C?32/11, EU:C:2013:160, 20. punkts).

54

?emot v?r? iepriekš min?to, š? sprieduma 50.–53. punkt? nor?d?tajos gad?jumos Tiesa, kur? valsts tiesa v?ršas saist?b? ar situ?ciju, kur? visi elementi ir saist?ti ar vienu vien?gu dal?bvalsti, nevar uzskat?t –, ja š? tiesa ir nor?d?jusi tikai to, ka attiec?gais valsts tiesiskais regul?jums bez atš?ir?bas ir piem?rojams attiec?g?s dal?bvalsts valstspieder?gajiem un citu dal?bvalstu valstspieder?gajiem –, ka l?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu attiec?b? uz LESD norm?m par pamatbr?v?b?m tai ir nepieciešams, lai atrisin?tu str?du, ko t? izskata. Konkr?tajiem elementiem,

kas ?autu konstat?t saikni starp str?dus objektu vai str?dus apst?k?iem, kura visi elementi ir saist?ti ar vienu vien?gu dal?bvalsti, un LESD 49., 56. un 63. pantu, ir j?izriet no iesniedz?jtiesas nol?muma.

55

L?dz ar to t?d? situ?cij?, k?da ir pamatliet?, kur? visi elementi ir saist?ti ar vienu vien?gu dal?bvalsti, iesniedz?jtiesai atbilstoši tam, kas ir pras?ts Tiesas Reglamenta 94. pant?, ir Tiesai j?nor?da, ka, neraugoties uz t? absol?ti iekš?jo raksturu, str?ds, ko t? izskata, ir saist?ts ar Savien?bas ties?bu norm?m par pamatbr?v?b?m, kas pras?to prejudici?lo interpret?ciju padara vajadz?gu str?dus atrisin?šanai.

56

No iesniedz?jtiesas l?muma neizriet, ka pamatliet? valsts ties?b?s ir ietverta pras?ba, lai iesniedz?jtiesa pieš?irtu Be??ijas valstspieder?gajam t?das pašas ties?bas, k?das t?d? paš? situ?cij? citu dal?bvalstu valstspieder?gajam izriet no Savien?bas ties?b?m, vai lai atbilstoši Be??ijas ties?bu aktiem b?tu piem?rojamas š?s ties?bu normas, kur?s situ?cij?s, kuru visi elementi ir saist?ti tikai ar Be??ijas valsti, tiktu pied?v?ti risin?jumi, kas atbilst Savien?bas ties?b?m.

57

Šaj? gad?jam? iesniedz?jtiesa jaut? Tiesai, vai saist?b? ar pras?bu par ?rpusl?gumisko atbild?bu, kas ir celta pret dal?bvalsti apgalvot? Savien?bas ties?bu p?rk?puma d??, š?s dal?bvalsts valstspieder?gajam var b?t LESD 49., 56. vai 63. pant? noteikt?s ties?bas, lai gan pamatlieta nek?di nav saist?ta ar š?m ties?bu norm?m. Tom?r, t? k? pamatlietas apst?k?os š?da rakstura elementu nav, š?s ties?bu normas, kas ir v?rstas uz to personu aizsardz?bu, kas faktiski izmanto pamatties?bas, F. Ullens de Schooten nevar tikt pieš?irtas un t?d?j?di ar Savien?bas ties?b?m nevar tikt pamatota attiec?g?s dal?bvalsts ?rpusl?gumisk? atbild?ba.

58

?emot v?r? visus iepriekš izkl?st?tos apsv?rumus, uz otro jaut?jumu ir j?atbild, ka Savien?bas ties?bas ir j?interpret? t?d?j?di, ka dal?bvalsts ?rpusl?gumisk?s atbild?bas rež?ms par zaud?jumiem, kas radušies šo ties?bu p?rk?puma d??, nav j?piem?ro tad, ja valsts tiesisk? regul?juma d??, kas bez atš?ir?bas ir piem?rojams attiec?g?s valsts valstspieder?gajiem un citu dal?bvalstu valstspieder?gajiem, iesp?jams, ir rad?ti zaud?jumi priv?tpersonai LESD 49., 56. vai 63. pant? paredz?t?s pamatbr?v?bas apgalvot? p?rk?puma d??, jo situ?cij?, kad visi elementi ir saist?ti ar vienu vien?gu dal?bvalsti, nav saiknes starp pamatlietas priekšmetu vai apst?k?iem un šiem pantiem.

Par pirmo, trešo un ceturto jaut?jumu

59

Uz pirmo, trešo un ceturto jaut?jumu, kas ir balst?ti uz k??dainu pie??mumu, ka Savien?bas ties?bas pamato attiec?g?s dal?bvalsts ?rpusl?gumisko atbild?bu t?d? str?d?, k?ds ir pamatliet?, nav j?atbild.

Ties?šan?s izdevumi

60

Attiec?b? uz pamatlietas pus?m š? tiesved?ba ir stadija proces?, kuru izskata iesniedz?jtiesa, un t? lemj par ties?šan?s izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsv?rumus Tiesai, un kas nav min?to pušu izdevumi, nav atl?dzin?mi.

Ar š?du pamatojumu Tiesa (virspal?ta) nospriež:

Savien?bas ties?bas ir j?interpret? t?d?j?di, ka dal?bvalsts ?rpusl?gumisk?s atbild?bas rež?ms par zaud?jumiem, kas radušies šo ties?bu p?rk?puma d??, nav j?piem?ro tad, ja valsts tiesisk? regul?juma d??, kas bez atš?ir?bas ir piem?rojams attiec?g?s valsts valstspieder?gajiem un citu dal?bvalstu valstspieder?gajiem, iesp?jams, ir rad?ti zaud?jumi priv?tpersonai LESD 49., 56. vai 63. pant? paredz?t?s pamatbr?v?bas apgalvot? p?rk?puma d??, jo situ?cij?, kad visi elementi ir saist?ti ar vienu vien?gu dal?bvalsti, nav saiknes starp pamatlietas priekšmetu vai apst?k?iem un šiem pantiem.

[Paraksti]

(*1) Tiesved?bas valoda – fran?u.